С.М. Чухіль. – К. : Аграрна наука, 2008. – 224 с.

УДК 657.446

Бурова Тетяна
д.е.н., професор
Волковицька Ольга
к.е.н., старший викладач
Миколаївський національний університет
імені В.О.Сухомлинського
м. Миколаїв

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АУДИТУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація

В статті проведено дослідження основних завдань аудиту доходів за видами діяльності суб'єкта господарювання, виходячи з його організаційно-технологічних особливостей. Розроблені окремі моделі робочих документів аудитора, запропонована послідовність етапів перевірки доходів за видами діяльності суб'єктів господарювання.

***Ключові слова**: аудит доходів, послідовність, методика, робочий документ, види діяльності, підприємство.*

Досвід вітчизняних підприємств та зарубіжних компаній показує, що важливою складовою ефективної системи управління є застосування зовнішнього і внутрішнього аудиту. Отже, розробка дієвої методики аудиту доходів підприємства, що включає повний обсяг інформаційних джерел, об'єктів і оптимальних етапів перевірки, розробка моделей робочих документів аудитора є запорукою підтвердження показників фінансової, податкової та інших видів звітності.

Питанням організації і методики аудиту доходів приділялася значна увага таких відомих вчених економістів як Ф.Ф.Бутинець, В.Ф.Голов, Г.М.Давидова, М.В.Кужельний, М.В.Мельник, В.Я.Савченко, В.О.Шевчук, Л.М.Янчева та багато інших. Але окремі праці вчених містять вузький перелік інформаційних джерел, не повний перелік аудиторських процедур та результативні робочі документи для підтвердження показників звітності.

Метою статті є дослідження основних завдань та науково обґрунтованої послідовності аудиту доходів за видами діяльності підприємства в умовах мінливості внутрішнього і зовнішнього середовища, які особливо актуальні в кризовий період.

Загальна проблема аудиту доходів полягає в недосконалості науково обґрунтованих дієвих методик аудиторських перевірок за видами діяльності підприємств.

Згідно власного досвіду проведення перевірок і плідних напрацювань інших економістів, інформаційними джерелами отримання аудиторських

доказів аудиту доходів за видами діяльності підприємств визначено: первинні і зведені документи (накладні, товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт та послуг, договори, касові ордера, платіжні доручення, виписки з поточного рахунку банківських установ, митні декларації, інвойси, фіскальні звіти, реєстри обліку доходів та інше); облікові регістри (Журнали 3, 6, 1, відомості 1.1, 1.2, аналітичні рахунки 7 класу, Головна книга, оборотно-сальдова відомість та інше); звітність (фінансова, управлінська, статистична, податкова); акти попередніх перевірок аудиторської фірми, податкової інспекції та інші; накази, розпорядження підприємства.

У зв'язку з тим, що аудиторська перевірка – це творчий процес аудитора, виходячи із його професіоналізму, організаційно-технологічних особливостей підприємства можлива різна послідовність аудиту.

Ми рекомендуємо наступну послідовність аудиту операцій з обліку доходів за видами діяльності підприємств:

1. Перевірка наявності та правильності оформлення первинних документів і договорів з покупцями та замовниками. Аудитор перевіряє наявність первинних документів, їх оформлення, звертаючи увагу на грамотність виправлення помилкових записів (коректурний метод, «червоне сторно», додаткових записів), а також порівнює дані первинних і зведених документів з обліковими регістрами (табл. 1).

Таблиця 1

Модель робочого документа щодо зіставлення даних первинних документів з даними синтетичного обліку з покупцями та замовниками

№ п/п	Найменування (контрагента, документа, номер, дата)	Дані первинних документів	Згідно даних синтетичного обліку (Кт рах. 70, 71 та ін.)	Відхилення, + / -
1.				
2.				

2. Перевірка правильності класифікації, оцінки доходів та умов їх визнання за видами діяльності. Увага аудиторів при проведенні такої перевірки концентрується на умовах визнання доходів звітного періоду та класифікації доходів за видами діяльності згідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку [2].

3. Аудит повноти відображення доходів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (рахунки 701-704). Повинно бути підтверджено, що операції належним чином санкціоновані; на рахунках бухгалтерського обліку відображені всі здійснені угоди з продажу; записи в облікових регістрах відображені своєчасно; вартісна оцінка операцій здійснена правильно. Для цього необхідно порівняти записи в регістрах обліку з даними первинних документів; дати, зазначені у первинних документах, з датами у регістрах обліку; перевірити арифметичну точність підсумків. По операціях в іноземних валютах необхідно перевірити застосування валютних курсів та їх відповідність офіційному курсу НБУ. При цьому аудитор розробляє моделі необхідних робочих документів.

4. Перевірка операцій з обліку доходів від іншої операційної діяльності (рахунки 710-718). Доцільно підтвердити правильність та повноту

відображення доходів від штрафів, визнаних боржниками; повноту та своєчасність відображення доходів від безоплатно одержаних оборотних засобів, операційної оренди активів; повноту відображення доходів від розміщення коштів на депозитних рахунках; правильність визначення доходів від купівлі-продажу іноземної валюти та розрахунок курсових різниць.

5. Аудит доходів від фінансових операцій (рахунки 721-733) включає в себе перевірку доходів від інвестицій в асоційовані підприємства, доходів від спільної діяльності, доходів від інвестицій в дочірні підприємства, доходів від дивідендів і відсотків, які одержуються підприємством.

Одним із складних етапів аудиту обліку доходів є перевірка правильності відображення в обліку операцій з надання у фінансову оренду об'єктів лізингу, які передбачають передачу прав власності активів після закінчення строку оренди. При цьому необхідно перевірити правове забезпечення господарських операцій із фінансового лізингу, звернути увагу на порядок оформлення письмових договорів, які повинні відповідати вимогам Податкового кодексу України та іншим чинним законодавчим документам [1].

Мета такої перевірки полягає у встановленні правильності оформлення зазначених договорів, для того щоб підприємство знижувало ризики доведення дійсності проведених операцій.

6. При перевірці правильності відображення доходів від інвестиційної діяльності та інших доходів (рахунки 741-746) необхідно звернути увагу на правильність відображення доходів від фінансових інвестицій і майнових комплексів, доходів від неопераційних курсових різниць, безоплатно одержаних активів, відшкодування збитків від стихійних лих тощо. Перевірку повноти та своєчасності відображення в обліку доходів за фінансовими інвестиціями необхідно проводити за окремими її видами (акціями, облігаціями тощо), емітентами та методами участі в капіталі. При аудиті достовірності інформації доходів за видами діяльності підприємства у фінансовій звітності необхідно дані синтетичного обліку доходів звірити з даними фінансової звітності (табл. 2).

Таблиця 2

Модель робочого документа звірки даних синтетичного обліку інших доходів з даними фінансової звітності

№ п/п	Види доходів	Дані фінансової звітності (ф. 2)	Дані синтетичного обліку	Відхилення, +/-
1	2	3	4	5
1.				

При наявності відхилень між даними синтетичного обліку доходів і фінансової звітності, аудитор повинен з'ясувати причини таких відхилень та надати рекомендації з виправлення встановлених помилок. Виявлені факти відхилень обліку доходів за видами діяльності суб'єкта господарювання, недотримання законодавства реєструються в робочих документах аудитора, а потім узагальнюються у аудиторських звіті та висновку.

В процесі дослідження з'ясовано, що становлення ринкових відносин в Україні потребує вдосконалення організації і методики аудиту доходів за видами діяльності підприємства, виходячи з його організаційно-технологічних

особливостей. Розроблено окремі моделі робочих документів аудитора, запропоновано послідовність етапів перевірки доходів за видами діяльності суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/ laws/show/2755-17. – Заголовок з екрана (дата звернення 10.04.2014 р.).

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджене наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/ show/z0860-99. – Заголовок з екрана (дата звернення 10.04.2014 р.).

УДК 657

Ватуля Іван
доцент
Корніяченко Ангеліна
студентка
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ: ПЕРЕВАГИ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Анотація

У статті розглянуто особливості проведення інвентаризації запасів на складах та її переваги в умовах використання бухгалтерської програми „Бухгалтерія 1Ć 8.2".

***Ключові слова**: автоматизація обліку, запаси, інвентаризація, облік, аналітичний облік.*

Проблема автоматизації обліку стає дедалі актуальною, що пов'язано, перш за все, із збільшенням облікової інформації та вимогами до швидкості обробки інформації для прийняття управлінських рішень. Вирішенню цієї проблеми сприятиме використання програмних засобів обробки інформації.

Контроль за наявністю та рухом товарно-матеріальних цінностей – одне із завдань бухгалтерського обліку, що перетинається із завданнями складського обліку. Це завдання вирішення в „1С:Бухгалтерії". Для автоматизації обліку в Україні найбільше розповсюдження отримала програма 1С:Підприємство, а саме її версія 7.7. Це універсальна програма масового призначення для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, що включає підготовку обов'язкової (регламентованої звітності). Все ширшого розповсюдження набуває наступна версія програми 1С - восьма. „Бухгалтерія 1Ć 8.2" забезпечує рішення всіх задач, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства, якщо до її повноважень повністю входить облік на підприємстві, включно з випискою первинних